

Nr 3 2025

Linum

Medlemstidning för
SKÅNELIN

**Lincafé och mangelgille
Spinncafé samt linberedning
den 4 oktober**

Skånes Lincentrum, Knutstorp
kl 11.00-14.00

Medtag egen fika

Läs mer om spinnkurs
och utställningar längre fram
i Linum och på vår hemsida
www.skanelin.se

Linums redaktion:

Redaktör: Ann-Kristin Pettersson

mail: anlipson47@gmail.com

Ansvarig utgivare: Eva Olsson

De som inte har möjlighet att skicka manuskripten via mail
kan kontakta Ann-Kristin Pettersson, mobil: 072-717 33 57.

Sponsorer

Sparbanken Syd

ORDFÖRNDE HAR ORDET

Linprojekt på Alnarp med NordGen

Som jag skrev om i Linum hösten 2023 så medverkade jag då i ett odlingsprojekt med NordGen, som tyvärr inte blev så bra och kunde därför inte fullföljas som det var tänkt, utan avslutades med att endast linfröna samlades in. Alla linsorterna gick igenom och vi försökte identifiera vilka sorter som var spånadslin.

Av dessa valdes sedan våren 2024 ut 15 sorter som NordGen beslutade att odla separat förutom deras stora odlingsprojekt som omfattade 436 sorter från Norden och några från andra länder, både spånads- och oljelin.

I början på maj såddes linet, i början på juni var det ca 15 cm högt och 33 dagar efter sådd blommade de första sorterna. De 15 sorterna var Alno, Henryk, Natasja, Nike, Svalöf Gerdalin, Ilona, Tandora, Hjulsbro, Martta, Kristina, Blenda, Margaretalin, Herkules, Marina och Tommerup.

Den 2 augusti 2024 var det så dags för Skånelin att rycka dessa 15 sorter. Monika Olsson och jag åkte dit och det tog oss hela dagen att rycka 1,5 kvadratmeter av varje sort och bunta samt namnmärka dessa. Redan vid ryckningen kunde vi konstatera att det var stor skillnad mellan sorterna vad gällde mängden linstrån och därmed storleken på buntarna. Även höjden på linet var inte mer än ca hälften av vad det brukar vara, vilket vi kunde se på de tre sorterna, Henryk, Ilona och Natasja, som Skånelin brukar odla. Troligen berodde det på att jorden bestod av mycket lera och stenar i olika storlekar. Buntarna transporterade jag sedan hem till mig för att torkas i garaget med luftkonditioneringen på, för det bildas väldigt mycket fukt när linet ska torkas.

Linet frörepades och buntarna delades i två olika för kommande rötning. Hälften landrötades (19 dagar) och den andra hälften av buntarna vattenrötades (9 dagar). Rötningen fick utföras i flera omgångar för att kunna hålla reda på de olika sorterna. Torkningen gick bra då jag hade tur med vädret som var soligt och lite blåst. På den tredje bilden till höger ser man tydliga skillnader i längden på de olika sorterna.

Nu fick det stå och vänta på beredning till våren 2025.

Vad hände sedan under 2025:

Den totala vikten av båda buntarna från 1,5 kvadratmeter vägdes efter rötningen och det var stora skillnader på de olika sorterna. Den minsta vägde 431 gram (Tommerup) och den största 1.030 gram (Tandora). Buntarna mättes och vägdes också var för sig för att se skillnaden mellan land- och vattenrötat.

Den 24 juli lastade jag alla linbuntarna för transport till Lincentrum och kommande beredning. Monika Olsson kom och hjälpte mig, hade inte kunnat göra det själv. Vi jobbade hela 6 timmar i ett sträck för att hinna med bråkning, skäkning och häckling.

Efter beredningsprocessen vägdes och mättes lintågan också var för sig. Mycket intressant resultat. Även mjukhet och hållbarhet i lintågan uppskattades och dokumenterades. Jag kunde vid beredningen konstatera att rötningen påverkat de olika sorterna olika, några skulle ha rötats kortare tid medan andra lite längre. Sorterna av spånadslin har alltså olika rötningstider.

Den 8 augusti träffades representanter från nordén, Sverige, Norge, Danmark och Finland, vid en workshop på NordGen i Alnarp som en del av projektet Nordic Flax Futures. Workshopen omfattade fältbesök och diskussioner samt föreläsningar om regionala utmaningar i samband med linodling.

Med en powerpoint presenterade jag mina erfarenheter kring de delar jag gjort med linet och tabellerna på de olika mätningarna.

NordGen ser nu fram emot att fortsätta detta initiativ, med huvudmålet att etablera ett nätverk och samla in information för att identifiera vad som krävs för att återupprätta lin- och linneproduktionen i de nordiska länderna.

Ett stort TACK till Monika Olsson för att du hjälpte mig med ryckning och beredning.

*Text: Eva Olsson
Foto: Eva Olsson och NordGen*

SOMMARENS AKTIVITETER HOS SKÅNELIN I KNUTSTORP

Spinnträff den 2 augusti

Till spinnträffen på Lincentrum kom det 10-12 personer, alla med egna spinnrockar. Vädret var jättefint till en början och vi kunde sitta utomhus, men plötsligt började det regna och åska, så då fick vi hastigt flytta inomhus.

Vi hade bjudit in "spinnare" från spinnträffarna på Hemsjöden och därifrån var det någon som spann ull. Skånelin bjöd på kaffe med tillugg. Det kom också några andra besökare som ville se vår verksamhet. Dessa tog jag hand om så att Eva O kunde spinna vidare.

Under träffen spanns och pratades det livligt, tiden gick fort och alla tyckte det var trevligt att träffas och få utbyta tankar och erfarenheter.

*Text: Eva Rosengren, Monika Olsson
Foto: Eva Rosengren*

Städdag på Lincentrum

Man har länge kunnat konstatera att det skulle behövas en rejäl städning på Lincentrum och i båda lokalerna. Spindelväv och åter spindelväv över allt, på allt och under allt. Maskinerna var också i stort behov av rensning.

Vid styrelsemötet den 31 juli bestämde vi därför att förlägga nästa styrelsemöte till den 4 september på Lincentrum. Dels för att vi alltid har våra möten på telefon och att det skulle vara trevligt om hela styrelsen träffades och samtidigt tog ett tag med städningen.

Sju ledamöter infann sig med borstar, skurtrasor, hinkar, långa skaft, sotarraka m m i högsta hugg. Vi började med frukost samt kaffe och delade sedan upp oss i två grupper. Den ena tog tag i utställningslokalen och den andra brydestuan. Jag själv gick på rensning av bråkan och skäktehulet. Portarna i brydestuan fick öppnas för fy tusan vad det rök spidelnät och damm. Sotarrakan var ett perfekt redskap för att få ut

alla skärvor, jord m m från det lilla utrymmet för rensning av bråkan, 1,5 sopsäck blev det.

I den andra lokalen lyckades man nå spidelnäten ända högst upp i taket med de långa skaften och en monterad toaborste. Linoljesåpan skvättes med stora drag över golvet, lavangen och skurtrasorna jobbade hårt. Glasat till montarna putsades och det dammdes febrilt.

Ett avbrott för lunch gjordes, för nu var vi verkligen hungriga. Efter detta vidtog dagens styrelsemöte eftersom det var några av deltagarna som måste lämna lite tidigare. De som var kvar skurade sedan golvet klart.

Oj vad fint det blev i båda lokalerna och nu luktar det också gott av linoljesåpan. Det ska bli roligt att välkomna våra besökare när vi har öppet de kommande lördagarna i år, den 6/9, 4/10 och 8/11.

Ett stort TACK till alla som hjälpte till och gjorde det så fint på Lincentrum.

Eva Olsson

Lin och spinncafé den 6 september

Två dagar efter styrelsen haft storstädning av Lincentrums lokaler var det dags för Lin- och spinncafé. Det var Monika Olsson och jag som höll i det den här gången. Genast när vi kom märkte vi stor skillnad, bl a var luften mycket fräschare än tidigare.

Öppetskyltarna och gatupratarna sattes ut och flaggan hängdes upp. Monika satte på kaffe och och började sen att "möblera om" på bordet och näten som hänger på väggarna i vår lokal. Jag skulle precis sätta mig vid vävstolen då våra första besökare kom, en äldre man med ett 2-3 årigt barnbarn. De var på väg för att mata hästar - na men var nyfikna på Lincentrum. Det var morfadern som var mest intresserad, barnbarnet gnagde på hästens morot och tyckte inte alls att det var roligt. Det blev ett kortkort besök.

Strax därefter kom två medlemmar med sina spinnrockar, den ena spann lin och den andra spann härligt färgat ull till en tröja till ett litet barnbarn. Vi fick några fler besökare, som vi också visade runt i vår maskinpark. De kommer nog tillbaka med medlemmar från deras vävstuga.

Det blev vävt ytterligare några decimeter till nya disktrasor innan det var dags att hämta in skyltarna och stänga för dagen. Vi som var där hade väldigt trevligt men önskade att fler medlemmar och andra besöker våra aktiviteter på Lincentrum.

Text: Eva Rosengren

Foto: Monika Olsson

HÖSTENS LINAKTIVITETER PÅ LINCENTRUM 2025

4 okt kl 11-14 Lincafé och mangelgille.
Spinncafé samt linbe-
redning..

8 nov kl 11-14 Lincafé och pysseldag
Kom och gör änglar,
tomtar eller nåltova lin.

18-19 okt kl 10-16 Kurs i Linspinning.
Deltagaravgift 1200 kr.

*Anmälan sker via hemsidan: Kontakta
oss eller till Eva Olsson på mail:
ubalk55@gmail.com*

Skånelins syfte är:

- * att sprida information om spånads- och oljelin
- * att vara kontaktorgan för alla linvänner
- * att ge medlemmarna så goda villkor som möjligt vid bråkning, skäktnig, häckling och spinningsarbeten i föreningens "Brydestua"

Hemsidan
www.skanelin.se

E-post
info@skanelin.se

Vill du bli medlem i Skånelin?

Årsavgiften är 200 kr/år samt 50 kr
för varje övrig familjemedlem.

50 kr för ungdom mellan 15-25 år.

Medlemsavgiften betalas in på
bankgiro 386-3008
Skriv ditt namn, adress och epost

VÄLKOMMEN!

Linfrö till salu!

Följande linfröer finns till salu:

- * Natasja - blåblommigt lin 150 kr/kilo
- * Ilona - blåblommigt lin 150 kr/kilo
- * Henryk - vitblommigt lin 200 kr /kilo

Anmärkning: Enligt Greta Johansson f.d.rektor
på Sätergläntan så var det vita blommiga linet
bäst att spinna på spinnrock.

Beräknad fröåtgång: 1,5 kg/100 kvm

Behöver du frö kontakta Eva Olsson
Mobil: 070-256 27 46

SKÅNELIN hyr ut:

Häcklor, veckovis mot kvitto.
(gåva från H. Zienkiewicz)

En avgift på 1500 kr erläggs om
häcklorna ej är återlämnade i tid.

Rötningsbassäng, under 14 dagar,
pris 200 kr.

Kontakta Eva Olsson
Mobil: 070-256 27 46

SOMMARENS EXTERNA AKTIVITETER

Gamlegård, Billingen den 19 juli

Varje sommar ordnar Onsjö Härads Hembygds-förening en familjedag på Gamlegård i Billinge. Förutom att den gamla skånegårdens mangårds-byggnad och uthusbyggnaderna är öppna för besökarna, kan man titta in i en gammal skol-byggnad med lärosal och lärarbostad och få en lektion av lärarinnan.

Det finns jättemycket att titta på eller göra. Bl a hur det gick till att tvätta före den elektriska tvätt-maskinen visas eller hur man gjorde sitt eget smör med olika smaksättningar. För de som är intresserade av gamla traktorer finns det jättemånga att titta på. Barnen kan rida på ponnys, gå tipsrunda och titta på ovanliga höns. Naturligtvis fanns det också möjlighet att fika.

Skånelin var här i år också. I fjol var det regnigt och då fick man tränga in sig i ett litet rum i ett mindre bostadshus. I år sken solen så Eva O och jag kunde vara utomhus. Vi sålde linoljesåpa, linolja, disktrasor m m och visade hur man bråkar, skäktar och häcklar. Eva hade med sig sin spinnrock och spann på den. Många gamla trogna besökare kom förbi, men också många andra. En familj från Nederländerna, som nu bosatt sig i trakten, var mycket intresserad av gammalt hantverk och hade många frågor kring linberedning.

Eva och jag hade en mycket trevlig och varm dag i Billinge och deltar gärna även nästa år.

Eva Rosengren

Vägkyrka i Glumslöv den 28 juli - 8 augusti

Kyrkan var öppen mellan kl 11-16. Guiden Johannes fanns då på plats för att berätta om kyrkans historia. Kl 14 hölls det en kort andakt med olika musikinslag. I församlingshemmet serverades det kaffe med hembakade kakor. Glumslövs två syföreningar ansvarade för serveringen vars en vecka.

Ett 15-tal utställare med hantverk av olika slag fanns på plats. De flesta av utställarna kom från Glumslöv, men där var även några "utombyare", en väverska från Landskrona och en silversmed från Vallåkra. Bland utställarna fanns det lapp-teknik, oljemålning, binderi av blommor, porslins-målning, mycket svarvat i trä m m. Skånelin hade också en monter där Monika och Anki sålde linoljesåpa, disktrasor och våra kort med motiv av linblomman. Det var många som hade besökt oss förra året och som nu kom tillbaka för att handla mer såpa. Tyvärr fanns det inte utrymme för att kunna visa beredning eller spinning.

Veckorna var mycket välbesökta. Bl a av äldre Glumslövsbor som kom för att fika och träffa bekanta. Ofta satt man kvar och pratade i flera timmar.

*Text: Monika Olsson
Foto: Ann-Kristin Pettersson*

Burlövs gamla prästgård

Den 23:e augusti deltog Skånelin på den årligen återkommande hantverksdagen i Burlövs gamla prästgård, anordnad av Bara Härads Hembygds-förening. Här kunde man lära sig att renovera gamla fönster på traditionellt sätt, slipa, kitta och slutligen måla med linoljefärg. Man kunde lära sig om biodling och skinnberedning. Inne i den gamla prästgården fanns många gamla hushållsredskap och med dem tillverkades smör, glass och det koktes fläderbärssaft.

I en lokal på gaveln av prästgården var vi från Skånelin installerade. Vi bråkade, skäktade och häcklade lin och berättade om linodling nu och förr i tiden och om vår förträffliga linoljesåpa.

Det kom en del besökare, men det kunde gärna ha varit fler med tanke på hur trevligt allt var ordnat. Det kom en grupp på besök från "Fria Gröna Kvinnor", som arbetade med jämställdhet, miljö och ekonomi. De var intresserade av gamla odlingsmetoder varav linberedning var en. En mycket intresserad grupp som ställde många frågor.

För den kaffesugne fanns det kaffe och hembakade kakor, som kunde avnjutas i den trevliga trädgården. Vi kommer gärna tillbaka och hoppas då att fler får upp ögonen för denna pärla i Burlöv.

Text: Christina Webrink

Foto: Eva Olsson

jerat beskriva beredningen. Dessa bilder fick jag ta fram många gånger för att förklara hur allt går till. En del besökare fotograferade allt jag gjorde i de olika momenten. De skulle visa och berätta det för sina barnbarn. Några barn ville också känna på och prova linbråkan, vilket de naturligtvis fick göra. Den är ju så häftig. Stor och tung.

Det var roligt att visa upp Skånelin på hemmaplan. Det gör jag gärna om igen.

*Kerstin Liljekvist
boende i Arkelstorp*

Skördedag i Asmundtorp den 24 augusti

En solig söndag i slutet av augusti åkte vi till Asmundtorp för att delta i Hembygdsgårdens skördedag. Det har blivit en trevlig tradition. Den vackra hembygdsgården drivs av ideella krafter. Varje söndag från mitten av maj till mitten av september har caféet öppet och då serveras det kaffe och hembakade kakor. Dessa dagar är även museet öppet. Där finns det stora samlingar från svunna tider.

Denna vackra sommardag var det Monika, Eva P och undertecknad som styrde kosan till Asmundtorp. Tyvärr fick vi inte vara på vår vanliga plats, i en av ladorna, utan vi blev placerade ute på den kullerstensbelagda gården. Det var helt ok eftersom solen sken och värmd oss. Bråkan fanns som vanligt på plats. Det var skönt att slippa att "känka" på den. Vi hade många intresserade besökare och vår linoljesåpa sålde nästan slut. Även våra handvävda disktrasor var efterfrågade.

Brunnen i Arkelstorp

I år är det första gången som Skånelin varit representerat på Brunnen i Arkelstorp, två mil norr om Kristianstad. Söndagen den 24:e augusti hölls där en Konstdag, då ungefär 1500 besökare fick se verk av dåtida stora, lokala konstnärer och nutida konstnärer, tillsammans med hantverkare. Det var verkligen ett uppskattat initiativ från föreningen som driver Brunnen.

Jag hade många besökare vid mitt bord. De var väldigt intresserade av hantverket, hela processen vid beredning av lin. I föreningen har vi ett bildmaterial som kan användas för att mer detal-

I år var det många utställare på plats. Ute på gårdsplanen fanns det bl a blommor, honung och mjöl att köpa. Lions fanns också på plats med ett lotteri med fina vinster. Inne i huset bjöd man på flädersaft. Där kunde man bl a köpa borstar, glaskonst, fårskin, träarbeten och lotter av Röda Korset.

I den lummiga trädgården serverades det kaffe med goda hembakade kakor och man underhölls med dragspelsmusik.

Ann-Kristin Pettersson

Höstmarknad i Fjärestad den 7 september

Solen sken och ALLA var på strålande humör när vi, Anki, Monika och Ulla kom till Fjärestad. Vi blev väl mottagna av "ankaret" Anders och fick en mycket bra plats med tak över. Allt kom snabbt på plats medan våra tilltänkta besökare var i Kyrkan. När gudstjänsten var klar togs "stoppbandet" bort och alla, barn som vuxna, "forsade in" särskilt till lottförsäljningen!

Innan den generösa och spännande utlottningen ägde rum, så gick man omkring bland oss andra medverkanden och var intresserad och ibland köpsugen.

Vi som var där var borstförsäljare, silversmed, grönsaks- o blommörsäljare, linberedningsdemonstrerande, spinnvisande, linoljeförsäljare, loppis, musterihantverkare, försäljning av diverse handarbeten, korvgrillning, kaffeservering, biblioteks-buss-service och en nostalgibuss m m. Hela tiden medan härliga toner kom från "bröderna Nilssons" läckra och medryckande spelande och sång.

Det var ett riktigt söndagsnöje för hela familjen!

*Text: Ulla Wollin-Kulle
Foto: Ann-Kristin Pettersson*

Skördefest på Hovdala den 21 september

Hovdala utanför Hässleholm var återigen scen för ett av Skånelins framträdanden. Eva Olsson och jag var där för demonstration och försäljning av våra produkter.

Vädret spelade oss lite spratt med sol, stark vind och regn. Med ett stort tälttak var regnet inget bekymmer, men att spinna med linet flaxande, det var lite trixigt. Regnet medförde dock att vi fick många besökare under vårt tak, vilket i sin tur ledde till ökad kommers.

Det roligaste jag vet är när barn kommer och vill veta hur det går till att bereda lin. I och för sig vet de inte alltid om att de vill veta, men jag hjälper dem på traven och så är intresset väckt. De får känna på det hårda, obråkade linet. Följa hur beredningen går till och efter varje moment får de känna på resultatet. När barnen slutligen (och även föräldrarna) får känna på linet som jag spinner med blir det ofta med kommentaren "wow, så mjukt!"

Tack för att vi fick komma till Hovdala och förgylla vår och andras, dag!

Kerstin Liljekvist

EFTERLYSNING!

Medlemmar som kan hjälpa till att väva disktrasor, se hit!

Varp cottolin, inslag lingarn, ofta oblekt, teknik väffelväv.

Ni får färdigvarpat, längden kan variera och inslagsgarn lämnas självklart också med.

Vi har ökat försäljningen av våra disktrasor och för tillfället är vi för få som väver.

Kontakta Monika Olsson, mobil 073-579 32 11

mail monika.olsson@icloud.com

Hjälp oss gärna! Tack på förhand.

**Nästa nummer av Linum
utkommer i början av januari 2026.**